Dosarul nr. 2a-18/2023 Prima instanță
Nr./c. 2-22024657-06-2a-18012023 judecătorul Ganganu Maria
judecătoria Cimișlia sediul central

D E C I Z I E

04 aprilie 2023 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat
în componența:
președintele completului, judecătorul Colev Grigori
judecătorii Starciuc Ștefan și Gubenco Serghei
grefier Jeleva Elena
cu participarea:
reprezentantului intimatei Josu Irina avocatul Cojocaru Andrei
în lipsa
avocatului apelantului Stănescu Valeriu, care a solicitat prin cerere examinarea cauzei în lipsa sa
apelantului Iepure Vasile şi intervenientului accesoriu DASPF Cimişlia legal citaţi

examinând în ședință publică în ordine de apel, cererea de apel înaintată de către avocatul Stănescu Valeriu în interesele pîrîtului Iepure Vasile împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din 02 decembrie 2022 pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Josu Irina către Iepure Vasile, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, dar și acțiunea reconvențională, înaintată de Iepure Vasile către Josu Irina cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere,

audiind raportul judecătorului asupra pricinii, ascultând argumentele participanților asupra esenței apelului,

A C O N S T A T A T:

1. <u>Circumstanțele cauzei:</u>

La data de 21 februarie 2022, reclamanta Josu Irina prin intermediul avocatului Cojocaru Andrei, care acţionează în bază de mandat avocaţial nr. 1629340 din 03.02.2022 a înregistrat în judecătoria Cimișlia, sediul Cimișlia cererea de chemare în judecată către Iepure Vasile, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecţie a Familiei Cimișlia cerere privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori.

Potrivit cererii formulate solicită:

- Desfacerea căsătoriei înregistrată între Josu Irina și Iepure Vasile a.n.1989 care a fost înregistrată la 09.10.2015 și trecută în Registrul actelor de stare civilă la nr.140 de către OSC Cimișlia;
- La eliberarea adeverinței de divorț a fi încasată din contul ambelor părți a taxei de 500% din unitatea convențională;
- Stabilirea domiciliului copiilor minori Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****, cu mama Josu Irina.
- Încasarea de la cet. Iepure Vasile, a.n.*****, c.p.***** în beneficiul lui Josu Irina, a.n.*****, c.p. ***** a pensiei de întreținere pentru copiii minori: Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.***** în sumă de 2400 (două mii patru sute) lei, a câte 1200 (una mie două sute) lei pentru fiecare copil, începând cu 21.02.2022 și până la atingerea de către copii a vârstei de 18 ani. (f.d.4-6)

În motivarea cererii, reclamanta a invocat, că a încheiat căsătoria cu Iepure Vasile la 09.10.2015, căsătorie înregistrată și trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr.140 de către Oficiul Stare Civilă Cimișlia. Din căsătoria comună a rezultat copiii Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****. Indică că viața în comun cu pârâtul a eșuat. Menționează că în ultimii trei ani de căsătorie în familie s-a creat o atmosferă insuportabilă, de neînțelegere, deseori degenerând în agresiuni, iar incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrarii asupra modului și principiilor de conviețuire, au condus-o la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei. Motivele fiind neînțelegerile apărute în cuplu, manifestat prin existența intereselor contradictorii ce au generat în agresiuni verbale. Consideră inoportun menținerea familiei, eşuînd toate căile de împăcare, fapt pentru care a înaintat cererea privind desfacerea căsătoriei.

Cu referire la stabilirea domiciliului copiilor minori comuni Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****, a menționat că acestea sunt mai mult atașați

față de mamă, care are toate condițiile necesare pentru creșterea și educarea copiilor.

În legătură cu faptul că locul de muncă și veniturile pârâtului Iepure Vasile nu sunt cunoscute reclamantei, solicită, încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante, pentru a păstra, pe cât este posibil nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Cererea reconvențională

La data de 19 septembrie 2022, avocatul Valeriu Stănescu împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA, nr.1692767 din 23.03.2022, în interesele pârâtului Iepure Vasile a înregistrat cerere reconvențională potrivit căreia solicită:

- Determinarea domiciliului copiilor minori Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****, cu tata Iepure Vasile.
- Stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori: Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.***** în sumă de 1300 (una mie trei sute) lei, a câte 650 (șase sute cinci zeci) lei pentru fiecare copil, conform art.76 Codul familiei. (f.d. 76-78)

În motivarea cererii, reclamantul reconvențional a indicat că Iepure Vasile și Josu Irina, au format o familie la 09 octombrie 2015, trecută în Registrul actelor de stare civilă a OSC Cimișlia cu nr.140.

Menționează că din relațiile de căsătorie s-au născut doi copii minori Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****. Totuși, relațiile familiare dintre Iepure Vasile și Josu Irina au eșuat din vina lui Josu Irina. Susține că este angajat în câmpul muncii la Primăria Cimișlia în funcția de director a stadionului orășenesc, cu salariu de funcție pentru luna iulie 2022-4920 lei, conform dispoziției primarului nr.73-p din 01.03.2021 și caracteristica din 22.03.2022 este caracterizat pozitiv.

Referitor la determinarea domiciliului copiilor minori, reiterează că reieșind din interesul major a copiilor, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copii, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate, solicită de a determina domiciliul copiilor minori Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****, cu tata Iepure Vasile în sensul art.63 alin. (2) și (3) Codul familiei. Astfel în cât pentru copii sunt create toate condițiile materiale pentru ai asigura un nivel de trai decent și adecvat pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor.

Susține partea reclamantă reconvenţională că dat fiind faptul că pârâta reconvențională Josu Irina nu a prezentat certificat despre salariu de la locul de muncă, solicită de a fi stabilit cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.***** în sumă bănească fixă, în sumă de 1300 lei, cite 650 lei lunar pentru fiecare copil, conform art.76 Codul familiei.

<u>Hotărârea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului:</u>

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 02 decembrie 2022, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Josu Irina către Iepure Vasile, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

S-a desfăcut căsătoria înregistrată la 09 octombrie 2015 între Iepure Vasile, a.n.*****, IDNP ***** și Josu Irina a.n. *****, IDNP *****, de către Oficiul Stării Civile Cimișlia cu nr: 140.

S-a încasat de la *Josu Irina şi Iepure Vasile* în beneficiul statului taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei de 1000 % unități convenționale, în mărimi egale – a câte 500% - (100 lei) de la fiecare

S-a stabilit domiciliul copiilor minori Iepure Bogdan a.n. ***** și Iepure Dragoș, a.n. *****, după desfacerea căsătoriei, cu reclamanta – Josu Irina, a.n. *****.

S-a încasat din contul lui Iepure Vasile, a.n.*****, IDNP *****, dom. or. Cimișlia, bd. M. Viteazul nr. 20, în beneficiul lui Josu Irina a.n. *****, IDNP *****, dom. or. Cimișlia, str. Mihai Eminescu nr. 13, pensia pentru întreținerea copiilor minori: Iepure Bogdan a.n. ***** în sumă de 1200,00 (una mie două sute,00)lei și fiul - Iepure Dragoș, a.n. ***** – în sumă de 1200,00 (una mie două sute,00) lei, începând cu data înaintării acțiunii în instanța de judecată, și anume – **21.02.2022 până la atingerea majoratului de către copii.**

Acțiunea reconvențională, înaintată de Iepure Vasile către Josu Irina cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și și încasarea pensiei de întreținere – **s-a respins ca neîntemeiată**.

S-a încasat din contul lui Iepure Vasile, a.n.*****, IDNP *****, dom. or. Cimișlia, bd. M. Viteazul nr. 20, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 864,00 lei (opt sute șaizeci și patru lei). (f.d.104, 109-118)

2. <u>Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărârii</u>

atacate:

La data de 02 decembrie 2022, avocatul Stănescu Valeriu în interesele pîrîtului Iepure Vasile înaintează cerere de apel nemotivată (f.d.108), iar la data de 31 ianuarie 2023, cerere de apel motivată (f.d.130-134), prin care solicită admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 02 decembrie 2022, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea reconvențională a apelantului **Iepure Vasile** să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel, a menţionat că hotărîrea instanței de fond este neîntemeiată, deoarece instanța nu a auzit argumentele reclamantului reconvențional Iepure Vasile, expuse în cererea reconvențională.

Indică că potrivit probelor prezentate de reclamantul reconvențional, Iepure Vasile este angajat în cîmpul muncii la Primăria Cimișlia în funcție de director a stadionului orășenesc, conform Adeverinței primăriei or. Cimișlia nr. 140 din 31.01.2023, salariu net a lui Iepure Vasile pentru anul 2022 a fost în sumă de 55638,96 lei, astfel salariul net lunar pentru anul 2022 a fost în sumă de 4636,58 lei. **(55638,96 :** 12 = 4636,58)

Consideră că instanța de judecată avea sarcina să calculeze cuantumului pensiei de întreținere a 2 copii minori, reieșind din salariu lunar 4636,58 lei, ce constitue 1530 lei, a cîte 765 lei pe lună pentru fiecare copil, conform art.75 Codul familiei.

Astfel, susţine că pensia de întreţinere urma să fie încasată conform art.75 alin.(1),(2) Codul familiei.

Deasemenea consideră că hotărirea instanței de fond este ilegală, deoarece pensia de întreţinere a fost încasata în temeiul art.76 alin.(l) Codul familiei.

Susţine că instanța de fond nu a ținut cont din interesul major a copiilor, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copii, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate, care sunt temeiuri de fapt și de drept de a determina domiciliul copiilor minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș, cu tata Iepure Vasite, în sensul art.63 alin.(2),(3) Codul familiei.

Invocă că pentru copii sunt create toate condițiile materiale pentru ai asigura un nivel de trai decent și adecvat pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor.

Consideră că în legătură cu faptul că, intimata Josu Irina nu a prezentat certificat despre salariu de la locul de muncă, sunt temeiuri de a stabili cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș, în sumă

bănească fixă, în sumă de 1300 lei, a cîte 650 lei pe lună pentru fiecare copil, conform art.76 Codul familiei.

La data de 18 ianuarie 2023 în adresa Curții de Apel Comrat a parvenit cauza spre examinare. (f.d.124)

3. <u>Argumentele intimatului vis-a-vis de cererea de apel.</u>

La data de 22 februarie 2023, avocatul Cojocaru Andrei în interesele intimatei Josu Irina, a înaintat referinţă la cererea de apel declarată de Iepure Vasile, prin care solicită respingerea cererii de apel a pîrîtului apelant.

Indică că în cadrul pregătirii pricinii spre examinare în fond, materialele cauzei civile, Reclamanta Josu Irina şi copii minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș, au fost prezenți în fața tuturor specialiștilor necesari, calificați din cadrul Direcției Asistenței Sociale și Protecției Familiei Cimișlia, care după audierea ultimilor, studiind minuțios speța în cauză, materialele prezentate, investigînd la fața locului condiții de trai a mamei Josu Irina, ținîndu-se cont de interesul suprem al copiilor, atașamentul acestora față de mamă, vîrsta fragedă la moment a copiilor care necesită o îngrijire mai sporită și vigilentă, calitățile morale ale mamei, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația si dezvoltarea copiilor, evitării divergenţelor pe viitor privind domiciliul copiilor minori, au adoptat unanim Concluzia despre oportunitatea determinării domiciliului copiilor minori după desfacerea căsătoriei cu mama, Josu Irina.

Susţine că Judecătoria Cimișlia, Sediul Central a concluzionat, a motivat și a adoptat corect și legal Hotărîrea pe capătul pretenției ce este legat cu încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori în sumă bănească fixă din contul pîrîtului Iepure Vasile.

Consideră că instanța de judecată corect a reținut și a aplicat practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei nr. 4 din 15.04.2013 înserată în Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM.

Indică că corect sa constatat, că în cazul în care pe parcursul examinării cauzei se va stabili că încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar.

Invocînd prevederile art.75 Codul Familiei, susţine că starea materială

reprezintă situația socio-economică a persoanei (părinte), determinată pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex.: capacitatea de muncă, studiile etc.). Starea familială definește conjunctura și relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie.

Consideră că apelantul Iepure Vasile mai mult este preocupat, îngrijorat de faptul stabilirii de către Judecătoria Cimișlia a pensiei de întreținere în sumă de 2 400 (două mii patru sute) lei, a cîte 1200 (una mie două sute) lei pentru fiecare copil, începînd cu 21.02.2022 și pînă la atingerea de către copii a vîrstei de 18 ani, de cît de a începe a executa cu inima deschisă, fără a cere ceva în schimb, cu o sinceritate, obligațiunea sa primordială de părinte, de tată.

Indică că, criteriul de bază în litigiu de familie în care sunt implicați copii minori îl reprezintă principiul asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului.

Menţionează că suma solicitată de Josu Irina în mărime de 2 400 lei/lunar, este justificată, probată cu probe concludente și pertinente. Or, întreținerea băieților trebuie asigurată în mod egal de ambii părinți, iar Iepure Vasile nu a făcut dovada, nu a fost destul de convingător de a dovedi că suma 1/3 din salariul său va asigura în continuare o întreținere decentă, respectivă, egală, avînd în vedere și situația economico-socială ce persistă în țară la etapa actuală.

Consideră, că suma pretinsă de Josu Irina cu titlu de pensie de întreținere (2 400 lei) este una rezonabilă.

4. <u>Participarea părţilor în şedinţa instanţei de apel.</u>

În ședința instanței de apel reprezentantul intimatei Josu Irina avocatul Cojocaru Andrei, a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat, consideră hotărîrea instanţei de fond întemeiată şi corectă, temei de casare nu sunt.

Menţionează că îşi susţine integral motivele expuse în referinţă.

În ședința instanței de apel apelantul Iepure Vasile şi avocatul acestuia Stănescu Valeriu, cît şi reprezentantul autorității publice Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimişlia, în şedinţa instanţei de apel nu s-au prezentat, solicitînd prin cereri examinarea cauzei în lipsa lor. (f.d. 170, 171)

Potrivit prevederilor art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*.

Astfel, Colegiul judiciar a considerat necesar de a examina cauza în lipsa părților care nu s-au prezentat la examinarea cauzei și care a fost legal citată.

5. <u>Termenul legal de declarare a apelului.</u>

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii judecătoriei Cimişlia sediul central a fost pronunțat la data de 02 decembrie 2022, iar apelul nemotivat a fost depus de pîrîtul Iepure Vasile prin intermediul avocatului Stănescu Valeriu la aceeaşi dată, Colegiul judiciar constată că cererea de apel a fost declarată în termenul legal. (f.d.104-105, 108)

6. <u>Aprecierea instanței de apel.</u>

Examinând materialele pricinii şi analizând în complex argumentele şi criticile expuse în scris, respectând limitele judecării apelurilor inserate la art. 373 Cod de procedură civilă, cu respectarea principiului disponibilității părţilor de a dovedi circumstanţele pe care le invocă drept temei a obiecţiilor sale, Colegiul judiciar conclude asupra netemeiniciei apelului și necesității respingerii acestuia din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 373 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă*.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe*.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pecircumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Conform practicii CtEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani vs Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis vs Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997, §43).

Potrivit art. 8 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale nr. 1950 din 04 noiembrie 1950, care prevede că, orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private şi de familie, a domiciliului său şi a corespondenței sale, instanța de apel indică că, nu este admis amestecul unei autorităţi publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege şi dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea naţională, siguranţa publică, bunăstarea economică a ţării, apărarea ordinii şi prevenirea faptelor penale, protejarea sănătăţii sau a moralei, ori protejarea drepturilor şi libertăților altora.

În corespundere cu art. 6 § 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conțină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de

participanţi etc.

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Conform art. 130 alin. (3) Cod de procedură civilă, *fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii*.

Din materialele cauzei instanța de apel a stabilit că, la data de 21 februarie 2022, reclamanta Josu Irina prin intermediul avocatului Cojocaru Andrei, care acţionează în bază de mandat avocaţial nr. 1629340 din 03.02.2022 a înregistrat în judecătoria Cimișlia, sediul Cimișlia cererea de chemare în judecată către Iepure Vasile, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecţie a Familiei Cimișlia cerere privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori.

Potrivit cererii formulate solicită:

- Desfacerea căsătoriei înregistrată între Josu Irina și Iepure Vasile a.n.1989 care a fost înregistrată la 09.10.2015 și trecută în Registrul actelor de stare civilă la nr.140 de către OSC Cimișlia;
- La eliberarea adeverinței de divorț a fi încasată din contul ambelor părți a taxei de 500% din unitatea convențională;
- Stabilirea domiciliului copiilor minori Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****, cu mama Josu Irina.
- Încasarea de la cet. Iepure Vasile, a.n.*****, c.p.***** în beneficiul lui Josu Irina, a.n.*****, c.p. ***** a pensiei de întreținere pentru copiii minori: Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.***** în sumă de 2400 (două mii patru sute) lei, a câte 1200 (una mie două sute) lei pentru fiecare copil, începând cu 21.02.2022 și până la atingerea de către copii a vârstei de 18 ani. (f.d.4-6)

La data de 19 septembrie 2022, avocatul Valeriu Stănescu împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA, nr.1692767 din 23.03.2022, în interesele pârâtului Iepure Vasile a înregistrat cerere reconvențională potrivit căreia solicită:

- Determinarea domiciliului copiilor minori Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.*****, cu tata Iepure Vasile.
- Stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori: Iepure Bogdan, a.n.*****, Iepure Dragoș, a.n.***** în sumă de 1300 (una mie trei sute)

lei, a câte 650 (șase sute cinci zeci) lei pentru fiecare copil, conform art.76 Codul familiei. (f.d. 76-78)

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 02 decembrie 2022, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Josu Irina către Iepure Vasile, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

S-a desfăcut căsătoria înregistrată la 09 octombrie 2015 între Iepure Vasile, a.n.*****, IDNP ***** și Josu Irina a.n. *****, IDNP *****, de către Oficiul Stării Civile Cimișlia cu nr: 140.

S-a încasat de la *Josu Irina și Iepure Vasile* în beneficiul statului taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei de 1000 % unități convenționale, în mărimi egale – a câte 500% - (100 lei) de la fiecare

S-a stabilit domiciliul copiilor minori Iepure Bogdan a.n. ***** și Iepure Dragoș, a.n. *****, după desfacerea căsătoriei, cu reclamanta – Josu Irina, a.n. *****.

S-a încasat din contul lui Iepure Vasile, a.n.*****, IDNP *****, dom. or. Cimișlia, bd. M. Viteazul nr. 20, în beneficiul lui Josu Irina a.n. *****, IDNP *****, dom. or. Cimișlia, str. Mihai Eminescu nr. 13, pensia pentru întreținerea copiilor minori: Iepure Bogdan a.n. ***** în sumă de 1200,00 (una mie două sute,00)lei și fiul - Iepure Dragoș, a.n. ***** – în sumă de 1200,00 (una mie două sute,00) lei, începând cu data înaintării acțiunii în instanța de judecată, și anume – **21.02.2022 până la atingerea majoratului de către copii.**

Acțiunea reconvențională, înaintată de Iepure Vasile către Josu Irina cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și și încasarea pensiei de întreținere – **s-a respins ca neîntemeiată**.

S-a încasat din contul lui Iepure Vasile, a.n.*****, IDNP *****, dom. or. Cimișlia, bd. M. Viteazul nr. 20, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 864,00 lei (opt sute șaizeci și patru lei). (f.d.104, 109-118)

La data de 02 decembrie 2022, avocatul Stănescu Valeriu în interesele pîrîtului Iepure Vasile înaintează cerere de apel nemotivată (f.d.108), iar la data de 31 ianuarie 2023, cerere de apel motivată (f.d.130-134), prin care solicită admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 02 decembrie 2022, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea reconvențională a apelantului **Iepure Vasile** să fie admisă integral.

La speţă este de remarcat că apelantul în cererea sa de apel nu contestă hotărîrea instanţei de fond în partea desfacerii căsătoriei dintre părţi, prin urmare colegiul judiciar asupra temeiniciei hotărîrii instanţei de fond în această parte nu se va expune, or ambele părţi recunosc hotărîrea în această parte.

Privitor la cerinţa apelului, în partea solicitării casării hotărîrii instanţei de fond referitor la stabilirea domiciliului copiilor minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș cu mama Josu Irina, şi pronunţarea unei noi hotărîri de stabilire a domiciliului copiilor minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș cu tata Iepure Vasile, instanţa de apel o găseşte neîntemeiate din următoarele considerente.

Conform reglementărilor instituite la art. 3 alin. (1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

În temeiul art. 9 al Convenţiei internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părţi vor veghea ca niciun copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu când părinţii trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reşedinţă al copilului.

Conform prevederilor art.18 alin.(1) al Convenţiei, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

În temeiul art. 52 din Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu buneii, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

În conformitate cu prevederile art. 58 alin.(1) și (2) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Drepturile și obligațiile părinților, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obținerii capacității depline de exercițiu de către copil.

Prevederile art. 63 alin. (1), (2) și (3) din Codul familiei, stipulează că, în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, în care va conține, după caz, și informația disponibilă privind actele de violență în această familie și persoana agresorului familial.

Potrivit art. 74 din Codul familiei părinții sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

Răspunderea comună a ambilor părinți este prevăzută şi la art. 18 alin (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din data de 15 decembrie 1994, potrivit căruia, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În acest sens, se reţine şi jurisprudenţa constantă a Curţii Europene a

Drepturilor Omului, articolul 8 al Convenţiei, care include dreptul unui părinte de a beneficia de măsuri necesare în vederea reunirii cu copilul său și obligaţia autorităţilor naţionale de a le întreprinde. Autorităţile trebuie să aibă în vedere interesele, drepturile şi libertăţile acestor persoane, în special interesul superior al copilului.

Totodată, Curtea a statuat că pentru identificarea interesului superior al copilului într-un anumit caz, trebuie să se ţină cont de două aspecte: a) în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie menţinute, cu excepţia cazurilor în care condiţiile familiale nu permit acest lucru; b) în al doilea rând, este în interesul superior al copilului ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur şi liniştit.

Reieșind din normele de drept material enunțate, instanţa de apel reține că la stabilirea domiciliului copilului minor cu unul din părinţi, precum şi în determinarea interesului superior al copilului se ia în considerare: nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educaţie şi sănătate, de securitate şi stabilitate şi apartenenţă la o familie; opinia copilului, în funcţie de vârsta şi gradul de maturitate; istoricul copilului, având în vedere, în mod special, situaţiile de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violenţă asupra copilului, precum şi potenţialele situaţii de risc care pot interveni în viitor; capacitatea părinţilor sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creşterea şi îngrijirea copilului de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia; menţinerea relaţiilor personale cu persoanele faţă de care copilul a dezvoltat relaţii de atașament.

Astfel, în cazul examinării litigiilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor în situaţia în care părinţii locuiesc separat, urmează să se ţină cont exclusiv de interesul superior al copilului.

Materialele cauzei atestă că, potrivit avizului Direcției Asistenţă Socială și Protecţie a Familiei Cimişlia nr. 535 din 24 martie 2022, autoritatea tutelară a concluzionat că în interesul superior al copiilor, susţine determinarea domiciliului copiilor Iepure Bogdan a.n. ***** și Iepure Dragoș a.n.*****, cu mama Josu Irina. (f.d. 74)

Este de remarcat că vîrsta copiilor minori la acest moment este una fragedă de 7 ani şi respectiv 6 ani, iar separarea lor la această vîrstă de mamă, este una inoportună.

Este de menţionat că stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, nu îngrădesc dreptul tatălui de a comunica, educa şi de a avea grijă de copii, or acesta

are chiar obligaţia de a fi mereu în viaţa copiilor, indiferent că locuiesc separat.

Colegiul judiciar de asemenea menţionează că apelantul în cererea de apel nu a motivat care sunt circumstanţele şi temeiurile de fapt şi de drept, că domiciliul copiilor minori urmează a fi stabilit anume cu tata, şi de ce ar fi inoportun ca domiciliul copiilor minori să fie stabilit cu mama, ultimul limitîndu-se doar la indicarea că dispune de loc şi condiţii decente de trai, însă fără a proba că condiţiile sale de trai sunt net superioare condiţiilor mamei, şi că condiţiile de trai ale mamei vor afecta într-un fel sau altul interesele majore ale copilului, că va influenţa negativ condiţiile de trai ale minorilor, în maniera înrăutăţirii condiţiilor de trai decît cele în care a crescut pînă la acest moment.

În speţă colegiul judiciar stabileşte că soluţia instanţei de fond privind stabilirea domiciliului copiilor minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș cu mama este una corectă și întemeiată, temei de casare a hotărîrii în această parte, colegiul judiciar nu a stabilit.

Referitor la cerinţa apelantului Iepure Vasile privind încasarea pensiei de întreţinere din contul intimatei Josu Irina în beneficiul lui Iepure Vasile pentru întreţinerea copiilor minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș, în sumă bănească fixă de 650 lei lunar pentru fiecare copil, instanţa de apel o găseşte neîntemeiată, or domiciliul copiilor minori Iepure Bogdan și Iepure Dragoș a fost stabilit de către instanţa de fond cu mama Josu Irina, soluţie menţinută de instanţa de apel prin prezenta hotărîre, fapt ce necesită în respingerea și acestui capăt de cerinţă ca neîntemeiat.

Cît priveşte soluţia instanţei de fond privind încasarea de la Iepure Vasile în beneficiul lui Josu Irina, pensia de întreţinere a copiilor minori Iepure Bogdan şi Iepure Dragoş, în sumă de 1200 lei lunar pentru fiecare copil, instanţa de apel o găseşte întemeiată şi proporţională atît intereselor copiilor minori cît şi situaţiei financiare şi sociale ale pîrîtului Iepure Vasile.

Or poziţia apelantului Iepure Vasile că dînsul este angajat în cîmpul muncii şi are un venit lunar în medie de 4636,58 lei, nu conving colegiul judiciar în exagerarea cuantumului pensiei de întreţinere dispus a fi încasat de instanţă prin hotărîrea contestată cu apel.

La caz este de menţionat că, prevederile art. 18 alin. (1) din Convenţia internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, spun că: *statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia* ***ambii părinţi***

au o răspundere comună *pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor săi, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice - după interesul superior al copilului*, eronat a aplicat prevederile acestuia.

Conform art. 75 Codul familiei, *(1) Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. (3) În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76*.

Potrivit art. 76 Codul familiei, *(1) În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului*.

Întru oferirea unor explicaţii elocvente în privinţa aplicabilităţii dispoziţiei art. 75 din Codul familiei şi pentru a pătrunde în raţiunea dispoziţiei precitate, Colegiul judiciar indică următoarele:

Starea materială reprezintă situaţia socio-economică a persoanei determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei, probe în acest sens de către partea reclamantă nu au fost înaintate.

Starea familială definește conjunctura şi relaţiile persoanei în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie. Cu titlu exemplificativ remarcăm următoarele aspecte intrinseci care influențează *per ansamblu* starea familiei, a cărei listă nu este una exhaustivă şi anume numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreţinere.

Sintagma ***alte circumstanţe importante*** stipulate la finalul normei disputate extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra.

La caz este de reţinut că şi datele Biroului Naţional de Statistică au stabilit cuantumul minim de existenţă a unui copil minor cu vîrsta de 7-18 ani, în oraşe mici pentru anul 2022 a constituit suma de 2879,90 lei.

În speţă invocarea apelantului privind stabilirea unui cuantum a pensiei de întreţinere pentru un copil minor în sumă de 765 lei lunar, este una neîntemeiată şi nefondată şi contrară intereselor copiilor minori, care la această vîrstă au stricta necesitate de a fi întreţinuţi de către ambii părinţi, iar conform legii, în egală măsură.

Simpla invocare că are un venit lunar mic de doar 4636,58 lei, nu-l scuză pe tatăl copiilor minori de a suporta cheltuieli de întreţinere în suma 765 lei lunar pentru fiecare copil, conform solicitării, or starea fizică şi socială a acestuia îi permite de a beneficia de alte servicii şi alte surse de venit mai decente, ce ar asigura buna creştere, educare şi întreţinere a copiilor săi minori.

Luînd în consideraţie, că hotărîrea instanţei de fond din 02 decembrie 2022, este una legală şi întemeiată, iar motivele invocate de pîrît în cererea de apel nu şi-au găsit confirmarea, colegiul judiciar ajunge la concluzia respingerii cererii de apel cu menţinerea fără modificări a hotărîrii instanţei de fond.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art.art.389-390, 394, 434 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat,

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel înaintate de avocatul Stănescu Valeriu în interesele pîrîtului Iepure Vasile.

Se menține hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 02 decembrie 2022 pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Josu Irina către Iepure Vasile, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, dar și acțiunea reconvențională, înaintată de Iepure Vasile către Josu Irina cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Preşedintele completului: Judecător: Judecător:

Colev Grigori Starciuc Ștefan Gubenco Serghei

Notă:

Prin Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 81/4 din 16 martie 2023 judecătorul Gubenco Serghei a fost eliberat din funcţia de judecător la Curtea de Apel Comrat în baza art. 25 alin. (1) lit. a) şi art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 20 aprilie 2023.

Conform prevederilor art. 389 alin. (5) Cod de procedură civilă, decizia motivată a fost semnată în locul judecătorului Gubenco Serghei de către preşedintele şedinţei Fujenco Dmitrii.